

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/64/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114216237
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lea Stovičková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2114216237.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave vo veci starostlivosti o maloletého: H. T., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, dieťa rodičov: Y. T., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom P., S. XXX, prechodne bytom O., B. V. XX/A a N. T., nar. XX.X.XXXX, bytom P., S. XXX, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému, o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Trnava z 9. júla 2014 č. k. 19P/39/2014-10, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e.**

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa uznesením napadnutým odvolaním zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia.

Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 75 ods. 1 a 2 a § 102 ods. 1 veta prvá a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a § 28 ods. 2 zákona o rodine a tým, že matka neosvedčila potrebu dočasnej úpravy práv a povinností k maloletému H., ktorá by nezniesla odklad. Vychádzal zo zmyslu predbežného opatrenia, ktorým je poskytnutie dočasnej ochrany oprávnenému účastníkovi a zabránenie ďalšieho zhoršovaniu jeho postavenia. Uviedol, že zohľadnil, že z predbežného charakteru vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné na vydanie konečného rozhodnutia. Pre nariadenie predbežného opatrenia zákon predpokladá, aby sa aspoň osvedčila (nie dokázala) danosť existencie určitého práva, resp. že je toto právo porušené alebo ohrozené a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. V danej veci sa matka návrhom vo veci samej domáha úpravy práv a povinností k maloletému H. tak, že žiada zveriť maloletého do svojej osobnej starostlivosti a otca zaviazat' prispievať na jeho výživu. Uvedené žiadala matka nariadiť i predbežným opatrením. V danom prípade, súd nepovažoval návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia za dôvodný. Matka svoj návrh odôvodnila tým, že 27.4.2014 otec bez predchádzajúceho 4-mesačného záujmu a ohlásenia odviezol maloletého a priviedol až po troch dňoch, maloletý bol po návrate v zlom psychickom stave a plakal. Ďalej uviedla, že otec sa o maloletého nevie postarať a nevie variť. Dospel k záveru, že matka nepreukázala žiadne hroziace nebezpečenstvo, alebo zhoršovanie sa postavenia maloletého H., resp. svojho postavenia, čo je podmienkou pre nariadenie predbežného opatrenia. Matka svoje tvrdenia o tom, že otec sa o maloletého nevie postarať, že maloletý bol po návrate od otca v zlom psychickom stave, žiadnym spôsobom neosvedčila. Matka nepredložila žiadny relevantný dôkaz, na základe ktorého by osvedčila potrebu upraviť vzťahy formou nariadenia predbežného opatrenia, nepreukázala žiadnu ujmu hroziacu maloletému dieťaťu, nepreukázala, že nie je v záujme maloletého, aby sa stretával s otcom, aby sa otec takisto podieľal na jeho výchove. Uviedol, že matka v predmetnom návrhu uviedla tie isté skutočnosti, na základe ktorých sa domáhala nariadenia predbežného opatrenia v konaní vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 16 P/29/2014, teda skutočnosti ktoré súd posúdil a návrh na nariadenie predbežného opatrenia v uvedenom konaní zamietol. Novou skutočnosťou matka uviedla, že spolu s otcom žije v spoločnej domácnosti aj XX ročný syn K., u ktorého je nezvládnutá výchova a svojim správaním ohrozuje maloletého. Uvedené tvrdenie matka tiež žiadnym spôsobom neosvedčila.

Lekárska správa o zdravotnom stave K. je z februára 2013, teda nie je zrejmé, aký je jeho zdravotný stav v súčasnosti, najmä však matka žiadnym spôsobom neosvedčila svoje tvrdenie, že K. svojim správaním ohrozuje maloletého H..

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podala odvolanie matka maloletého, ktorá navrhla jeho zmenu tak, aby súd maloletého zveril do rozhodnutia vo veci samej do osobnej starostlivosti matky a otcovi uložil výživovaciú povinnosť vo výške 100 eur mesačne. Odvolanie odôvodnila tým, že zverenie maloletého do osobnej starostlivosti otcovi by predstavovalo nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy na fyzickom alebo duševnom zdraví maloletého. V prípade zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti by mal maloletý zabezpečené zdravé prostredie, ktoré by umožňovalo jeho nerušený psychický i fyzický vývoj. Uviedla, že pracuje v neziskovej organizácii s nízkym príjmom 340 eur a vzhľadom k tomu, že stúpnu náklady na maloletého, ktorý od septembra 2014 bude žiakom základnej školy, je potrebným, aby otec prispieval na výživu maloletého, keďže jeho zárobok z podnikania je nadštandardný. Tvrdila, že otec počas sezónnych prác (august - február) sa vracia domov neskoro. Keď maloletého odovzdala na stretnutie otcovi, priviedol ho späť po troch dňoch, aj to len na jeden deň, pretože mala s maloletým dohodnutý výlet z jej práce. Počas obdobia, kedy mal otec maloletého, sa ho snažil manipulovať proti nej a jej rodine, citovo ho vydieral, prehlásil ho naspäť do škôlky v P.. Po návrate od otca bol maloletý v zlom psychickom stave a neustále plakal, preto vyhľadala služby psychológa. Podľa vyjadrenia maloletého, starší syn K. počas neprítomnosti otca nahováral maloletého na počítačové/mobilné hry, ktoré sú neprístupné vekovej kategórii maloletého a ich hranie môže spôsobiť ujmu jeho vývoja. K odvolaniu pripojila list adresovaný matke otca maloletého o situácii v rodine a jej odpoveď, potvrdenie z materskej školy a dve lekárske prepúšťacie správy.

Matka 15.8.2014 v podaní označenom žiadosťou o urýchlenie konania oznámila, že otec odmieta vrátiť maloletého z prázdnin, že si maloletého otec snaží nakloniť manipulatívnym správaním, avšak základná starostlivosť o neho absentuje, vodí si ho so sebou do práce na servisy, o ktorej skutočnosti je záznam o prešetrení Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Pezinku. Podobne sa zachoval otec aj koncom apríla, keď maloletého odmietol vrátiť z návštevy a snažil sa maloletého prehlásiť do škôlky v P..

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie podala včas účastníčka konania (§ 204 ods. 1 O. s. p. a § 94 ods. 1 O. s. p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 O. s. p.), preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.), v rozsahu v súlade s ustanovením § 212 ods. 2 písm. a) O. s. p. a dospel k záveru o nedôvodnosti odvolania matky maloletého.

Predmetom konania je nariadenie predbežného opatrenia po začatí konania vo veci samej.

Matka sa svojim návrhom vo veci samej, doručeným súdu 12.6.2014, domáha vydania rozhodnutia, ktorým súd zverí maloletého H. do jej osobnej starostlivosti a otcovi uloží povinnosť prispievať na výživu maloletého 100,-eur mesačne. Matka zároveň žiadala, aby súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým zverí maloletého do jej osobnej starostlivosti a otcovi uloží povinnosť prispievať na výživu maloletého 100,-eur mesačne.

Návrh vo veci samej ako i návrh na nariadenie predbežného opatrenia matka odôvodnila tým, že vzhľadom na zlé vzťahy s otcom maloletého, ktorý ju ponižoval, urážal a psychicky týral v sociálnej aj v ekonomickej oblasti, čo prerástlo do fyzických útokov, v decembri 2013 s maloletým H. opustila spoločnú domácnosť. S otcom maloletého opakovane uzavrela manželstvo a po skúsenostiach z ich predošlého rozvodového obdobia, keď si manžel brával ich vtedy maloletých synov a vracali sa v zlom psychickom stave a zmanipulovaní proti nej, sa po neúspešných pokusoch o dohodu, pokúsila riešiť úpravu styku s maloletým H. prostredníctvom facilitácie v Centre pomoci pre rodinu v Trnave, o. z. Otec maloletého ju pred sociálnym pracovníkom označil za beštiu a zo stretnutia odišiel so slovami, že sa syna H. zrieka, na výživu neprispieva vôbec. Otec sa o maloletého nevie postarať, nevie variť a nikdy sa ani o deti nestaral, keď boli choré. Spolu s ním v spoločnej domácnosti žije aj XX ročný syn K., u ktorého je nezvládnutá výchova a svojim správaním tiež ohrozuje maloletého. Maloletý H. sa v súčasnosti zdržuje

u nej, 27.4.2014 ho však otec bez predchádzajúceho 4-mesačného záujmu a ohlásenia odviezol a priviedol až po troch dňoch, maloletý H. bol po návrate v zlom psychickom stave, plakal, pozorovala u neho nepokoj a nárast nedôvery voči nej, odmietal navštevovať predškolskú výchovu, dostával sa z toho niekoľko dní. Podľa jej názoru, otec by sa mal s maloleťom čo najmenej, alebo vôbec, nakoľko používa maloletého ako zbraň proti nej, čím ohrozuje jeho ďalší duševný vývoj. Vzhľadom na zmeny, ktoré u maloletého H. po vypuknutí opätovných rodinných problémov nastali a v dôsledku ktorých je vedený aj u psychológa, nie je spoločná výchova možnou.

Z potvrdenia o sociálnom poradenstve vystaveného Centrom pomoci pre rodinu, Trnava z 15.5.2014 vyplýva, že 7.5.2014 sa Y. T. zúčastnila sociálneho poradenstva spolu s manželom N. T., za účelom zjednania dohody prostredníctvom metódy mediácie, ktorej výsledkom mala byť rodičovská dohoda. O stretnutie požiadala Y. T., k realizácii rodičovskej dohody nedošlo, nakoľko N. T. počas stretnutia odišiel.

Z lekárskej správy Mgr. H. V., klinického psychológa, zo 14.2.2013 vyplýva, že K. T., nar. X.X.XXXX, je osobnosť adolescentná s prevládajúcim introvertovaným štýlom, vyznačujúca sa povahovými charakteristikami ako nižšia schopnosť empatie, vo vzťahoch menšia citlivosť voči potrebám a prežívaniu druhých a plochšie prežívanie vzťahov. Do popredia dáva svoje potreby a dokáže ich až agresívne presadzovať. Intelektové schopnosti sú aktuálne v pásme zvýšeného nadpriemeru, nálada je akútne depresívna s prítomnosťou vážnych suicidálnych ideí. V popredí najmä pesimistické obsahy myslenia a hodnotenia životnej situácie a perspektívy. Diagnóza - akútna stresová reakcia.

Zo spisu tunajšieho súdu sp.zn. 16P/29/2014 vyplýva, že predmetom konania bol návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadala zveriť maloletého H. T., nar. XX.X.XXXX do svojej starostlivosti a otca zaviazat' prispievať na jeho výživu 70,- eur mesačne. Svoj návrh odôvodnila tým, že otec maloletého sa po narodení maloletého začal k nej správať povýšenecky, ponižoval ju, urážal a psychicky týral, urážal ju, preto v decembri 2013 opustila spoločnú domácnosť spolu s maloleťom. Býva v O., kde maloletý navštevuje aj MŠ. Dňa 27. 4. 2014 si bez ohlásenia prišiel otec pre maloletého, priviezol ho po troch dňoch a oznámil jej, že syna opäť prihlásil do MŠ v P. Maloletý bol v zlom psychickom stave, plakal, bol zmanipulovaný proti matke. Otec sa o maloletého nevie postarať, nevie variť a nikdy sa o deti nestaral, keď boli choré.

Okresný súd Trnava uznesením z 2.5.2014 č. k. 16 P/29/2014-8, právoplatným 23.5.2014, návrh matky zamietol, keď skonštatoval, že nie sú splnené podmienky na nariadenie predbežného opatrenia, matka maloletého žiadnym spôsobom nepreukázala dôvodnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol : „Samotná skutočnosť, že otec si maloletého zobral počas celého obdobia od decembra 2013 až doposiaľ na obdobie troch dní a po návrate maloletý bol manipulovaný a plakal, sama osebe bez ďalšieho nie je dôvodom na nariadenie predbežného opatrenia. Matka nepreukázala ani neosvedčila /naviac ani v návrhu neuvádzala/, že by bol maloletý ohrozený na živote, zdraví, zdravom vývoji, dokonca ani skutočnosť, že by sa maloletý odchodu s otcom na uvedené krátke obdobie bránil. Za týchto okolností je potom prípadne vhodné podanie návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloleťmu riadnym návrhom, v ktorom konaní je možné vykonať riadne dokazovanie. Predbežným opatrením nemožno bez preukázania dôvodnosti takého návrhu neprímerane obmedziť oprávnenú osobu, v danom prípade otca, v možnosti podieľať sa na výchove maloletého.“

Podľa § 102 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz. V záujme maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloleťoch na návrh nariadiť predbežným opatrením účastníkov, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhoduje o predbežnom opatrení podľa druhej vety, o návrhu na predbežné opatrenie rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu; ustanovenia § 75 až 77 sa použijú primerane.

Podľa § 74 ods. 1 O. s. p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 75 ods. 1 predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia návrh má okrem náležitostí návrhu podľa § 79 ods. 1 obsahovať opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia, uvedenie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy alebo potreby dočasnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa v záujme maloletého dieťaťa; ak ide o odovzdanie dieťaťa do starostlivosti fyzickej osoby, ktorá nie je blízkou osobou maloletého dieťaťa, k návrhu musí byť doložený doklad preukazujúci zapísanie do zoznamu žiadateľov podľa osobitných predpisov. Z návrhu musí byť zrejmé, čoho sa mieni navrhovateľ domáhať návrhom vo veci samej. Návrh musí ďalej obsahovať aj označenie fyzickej osoby, ktorej má byť maloleté dieťa zverené do starostlivosti, alebo označenie zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, do ktorého má byť maloleté dieťa umiestnené. Návrh podľa odseku 8 musí obsahovať aj výšku zábezpeky na náhradu ujmy.

Podľa § 76 ods. 1 O. s. p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby a) platil výživné v nevyhnutnej miere; b) odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd.

Z ustanovenia § 74 vyplýva, že predbežné opatrenia sú opatreniami dočasnými, ktorými súd upravuje právne pomery účastníkov, nie faktické (musia mať základ v hmotnom práve). Cieľom predbežného opatrenia je umožniť ničím nerušené judikovanie vo veci samej. Nejde o konečnú úpravu a možno ich nariadiť len pokiaľ nie sú dané predpoklady pre rozhodnutie vo veci samej. Je ich možné nariadiť pred začatím konania vo veci samej, a aj po začatí konania, v už prebiehajúcim konaní. Predpokladom nariadenia predbežného opatrenia, ktorým sa dočasne upravujú právne pomery účastníkov, je osvedčenie naliehavosti takejto úpravy a osvedčenie nároku vo veci samej. Z uvedeného charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Osobitne u predbežných opatrení, ktorými sa upravujú právne pomery k maloletým deťom, je potrebné citlivo zvážiť každú jednotlivú úpravu právneho vzťahu.

Podľa § 28 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej zákon o rodine) súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 36 ods. 1 zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Citované ustanovenia je potrebné aplikovať aj na dočasnú úpravu právnych vzťahov zverenia maloletých do osobnej starostlivosti predbežným opatrením.

Podľa článku 3 odsek 1 Dohovoru o právach dieťaťa uverejneného formou oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 104/1991 Zb. záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

V danej veci sa matka návrhom vo veci samej domáha úpravy práv a povinností k maloletému H. tak, že žiada zveriť maloletého do svojej osobnej starostlivosti a otca zaviazat' prispievať na jeho výživu. Uvedené žiadala matka nariadiť i predbežným opatrením.

Ako vyplýva z citovaných zákonných ustanovení, zmyslom predbežného opatrenia je poskytnutie dočasnej ochrany oprávnenému účastníkovi a zabrániť ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia. Z predbežného charakteru vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné na vydanie konečného rozhodnutia. Pre nariadenie predbežného opatrenia sa predpokladá, aby sa aspoň osvedčila (nie dokázala) danosť existencie určitého práva, resp. že je toto právo porušené alebo ohrozené a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy.

V danom prípade, odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa nepovažoval návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia dôvodným. Matka svoj návrh odôvodnila tým, že 27.4.2014 otec bez predchádzajúceho 4-mesačného záujmu a ohlásenia odviezol maloletého a priviedol až po troch dňoch, maloletý bol po návrate v zlom psychickom stave a plakal. Ďalej uviedla, že otec sa o maloletého nevie postarať, nevie variť. Odvolací súd dospel k záveru, že matka nepreukázala bezprostredne hroziacu ujmu na zdraví alebo živote maloletého H., ktoré skutočnosti sú podmienkou nariadenia predbežného opatrenia. Neosvedčila ani ňou tvrdené skutočnosti, že otec sa o maloletého nevie postarať a že maloletý bol po návrate od otca v zlom psychickom stave. Nepreukázala, že nie je v záujme maloletého, aby sa stretával s otcom, aby sa otec takisto podieľal na jeho výchove.

Z uvedeného vyplýva, že nepredložila žiadny relevantný dôkaz, ktorým by osvedčila potrebu upraviť právne vzťahy formou predbežného opatrenia. Napokon matka v predmetnom návrhu uviedla tie isté skutočnosti na základe ktorých sa domáhala nariadenia predbežného opatrenia v konaní vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 16 P/29/2014, teda skutočnosti ktoré súd posúdil a návrh na nariadenie predbežného opatrenia v uvedenom konaní zamietol. Novou skutočnosť matka uviedla, že spolu s otcom žije v spoločnej domácnosti aj XX ročný syn K., u ktorého je nezvládnutá výchova a svojim správaním ohrozuje maloletého. Uvedené tvrdenie matka tiež žiadnym spôsobom neosvedčila. Lekárska správa o zdravotnom stave K. je z februára 2013, teda nie je zrejmé, aký je jeho zdravotný stav v súčasnosti, najmä však matka žiadnym spôsobom neosvedčila svoje tvrdenie, že K. svojim správaním ohrozuje maloletého H..

Odvolací súd v zmysle § 219 O. s. p. potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa z dôvodu jeho vecnej správnosti.

O trovách tohto odvolacieho konania vzhľadom k ustanoveniu § 145 O. s. p., podľa ktorého, účastníkovi, ktorému súd prizná náhradu trov konania, prizná aj náhradu trov predbežného opatrenia a zabezpečenia dôkazov, ktoré platí v zmysle § 224 ods. 1 O. s. p. aj pre odvolacie konanie, rozhodne súd prvého stupňa v rozhodnutí vo veci samej.

Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trnave pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.